

Bruxelles, 22. siječnja 2026.
(OR. en)

5626/26

FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	22. siječnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 12 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Unija ravnopravnosti: Strategija za borbu protiv rasizma 2026. – 2030.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 12 final.

Priloženo: COM(2026) 12 final

Strasbourg, 20.1.2026.
COM(2026) 12 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Unija ravnopravnosti: Strategija za borbu protiv rasizma 2026. – 2030.

UVOD

Europska unija (EU) zalaže se za jedinstvo, demokraciju i poštovanje ljudskih prava. Raznolikost ljudi koji žive u EU-u jedna je od njegovih najvećih prednosti, što je potvrđeno u osnivačkim ugovorima. EU je [Unija ravnopravnosti](#), koja se „temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina”¹. Taj temelj pravnog poretka EU-a podrazumijeva **okruženje bez rasizma u kojem svi mogu ostvarivati svoj potencijal i doprinosti blagostanju svojih društava**. U svijetu u kojem se te vrijednosti dovode u pitanje EU čvrsto stoji uz svoje građane, njihova prava i slobode i ne tolerira nikakav oblik rasizma ili diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla.

Komisija je 2020. donijela [Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.](#), kojim je započela nova ambiciozna faza u radu EU-a na sveobuhvatnoj borbi protiv rasizma. Akcijski plan bio je revolucionarna inicijativa za zaštitu svih ljudi u EU-u od rasizma i rasne diskriminacije. U njemu su predložene brojne mjere za borbu protiv rasizma koje treba provesti na razini EU-a te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, uključujući zakonodavne inicijative za bolju zaštitu od rasne diskriminacije² i veću potporu organizacijama civilnog društva za borbu protiv rasizma u okviru programa [Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti \(CERV\)](#).

Nadalje, Komisija je nastavila graditi pouzdan okvir za borbu protiv rasizma jačanjem partnerstava, imenovanjem [prve koordinatorice Komisije za borbu protiv rasizma](#) i uspostavljanjem dijaloga s organizacijama civilnog društva i stručnjacima iz država članica. Na temelju tog akcijskog plana **14 država članica donijelo je samostalne nacionalne ili regionalne akcijske planove za borbu protiv rasizma**. Kako je navedeno u [Izvešću o provedbi Akcijskog plana EU-a za antirasizam](#), od njegova donošenja ostvaren je znatan napredak, posebno u suzbijanju strukturnog rasizma, usvajanju intersekcijskog pristupa u oblikovanju politika za odgovor na različite oblike diskriminacije i uključivanju borbe protiv rasizma u nekoliko područja politika, na primjer politike obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite.

Zahvaljujući Akcijskom planu EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025. pitanje rasizma u središtu je javnih rasprava o pluralizmu, ravnopravnosti i nediskriminaciji, a povećala se i senzibiliziranost za prijetnju koju predstavlja za vrijednosti Unije sadržane u članku 2. [Ugovora o Europskoj uniji \(UEU\)](#). Međutim, potrebno je učiniti više jer je **2023. gotovo dvije trećine Europljana smatralo da u njihovoj državi članici postoji rasna diskriminacija** (61 % na temelju boje kože, što je povećanje od 2 postotna boda u odnosu na 2019. i 65 % na temelju pripadnosti romskoj etničkoj manjini, što je povećanje od 4 postotna boda)³.

Nadovezujući se na prethodna postignuća i prepoznajući da je potrebno dodatno raditi na tom pitanju, predsjednica Ursula von der Leyen u svojim je [političkim smjernicama za razdoblje 2024. – 2029.](#) najavila **Strategiju za borbu protiv rasizma**. Ova inicijativa u skladu je s **pozivom Europskog parlamenta da se Akcijski plan za antirasizam nastavi provoditi i nakon 2025.** i da se izradi punopravna strategija EU-a⁴. **Države članice pozitivno su**

¹ Ugovor o Europskoj uniji (UEU), članak 2.

² Dodatne pojedinosti potražite u [Izvešću o provedbi Akcijskog plana za antirasizam](#).

³ Eurobarometar – Diskriminacija u Europskoj uniji 2023.

⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 10. studenog 2022.: Rasna pravda, nediskriminacija i borba protiv rasizma u EU-u (2022)0389

reagirale na najavu Strategije za borbu protiv rasizma i izrazile veliku podršku borbi protiv rasizma i svih oblika mržnje⁵.

Ova je strategija ponajprije odgovor na nužnost **očuvanja vrijednosti EU-a, jačanja Unije ravnopravnosti** i jamčenja otvorenosti, pluralizma i uključivosti društava u EU-u. Nadalje, **borba protiv rasizma sigurnosni je interes** ⁶ i **strateško ulaganje u jačanje konkurentnosti EU-a**. Prema nedavnoj [studiji OECD-a](#) procjenjuje se da rasna ili etnička diskriminacija u EU-u uzrokuju godišnji gubitak BDP-a do 12,7 milijardi EUR.

Stoga je za rast i stabilnost važno omogućiti osobama pogođenima rasizmom i rasnom diskriminacijom da u potpunosti ostvare svoj potencijal kao radnici, poduzetnici i čelnici. Za postizanje gospodarskog prosperiteta i društvene povezanosti nužno je odlučno se uhvatiti u koštac s rasizmom. Istinska [Unija ravnopravnosti](#) može se postići samo ambicioznim i kontinuiranim radom kako bi se zajamčila jednaka prava i prilike za sve. Ova se strategija temelji na **borbi protiv rasizma u svim njegovim oblicima, uključujući rasizam prema osobama crne boje kože, antiromizam, antisemitizam, rasizam prema osobama azijskog podrijetla i mržnju prema muslimanima**. Bavi se rasizmom u cjelini, s posebnim mjerama za suzbijanje diskriminacije.

U skladu sa svim strategijama Unije ravnopravnosti Strategija za borbu protiv rasizma temelji se na **intersekcijskom pristupu, kojim se nastoji obuhvatiti složenost nejednakosti s kojima se suočavaju osobe pogođene višestrukim i intersekcijskim oblicima diskriminacije**⁷. Usklađena je s postojećim i budućim strategijama EU-a za ravnopravnost, kao i s drugim važnim inicijativama Komisije⁸.

Ova se strategija temelji na rezultatima opsežnog postupka savjetovanja⁹ i obuhvaća ciljane mjere i djelovanja za uključivanje borbe protiv rasizma u sve politike EU-a. Posebno podupire rad koordinatora Komisije na suzbijanju rasizma i antisemitizma i njegovanju židovskog načina života, suzbijanju mržnje prema muslimanima, kao i rad Komisije na jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma, zaštiti temeljnih prava i suzbijanju kaznenih djela iz mržnje. Strategija je usklađena i s nalazima [europskog panela građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu](#) koji je preporučio mjere za suzbijanje mržnje u svim njezinim oblicima i poticanje uzajamnog poštovanja.

⁵Vidjeti, na primjer, [Zaključke Vijeća o suzbijanju rasizma i antisemitizma](#), [Zaključak Europskog vijeća od 18. prosinca 2025.](#), razmjene na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove (pravosuđe) – Vijeće i [Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača](#).

⁶Ugovor o funkcioniranju Europske unije, članak 67.stavak 3.: „Unija nastoji osigurati visoku razinu sigurnosti putem mjera za sprečavanje i suzbijanje kriminaliteta, rasizma i ksenofobije [...]”.

⁷Diskriminacija na temelju rasnog ili etničkog podrijetla može se preklapati s diskriminacijom povezanom s drugim karakteristikama ili identitetima, kao što su spol, invaliditet, dob, vjera ili uvjerenje, seksualna orijentacija, rodni identitet, socioekonomski položaj/status, zbog čega dolazi do ispreplitanja prepreka. Mržnja prema migrantima često se isprepliće s rasizmom i pojačava njegove učinke.

⁸Među ostalim o [Romima, suzbijanju antisemitizma i njegovanju židovskog načina života, rodnoj ravnopravnosti, ravnopravnosti LGBTIQ+ osoba, pravima osoba s invaliditetom, borbi protiv mržnje prema muslimanima, borbi protiv mržnje, integraciji i uključivanju, pravima djeteta te priuštivom stanovanju, kvalitetnim radnim mjestima, borbi protiv siromaštva, civilnom društvu](#).

⁹ [Iznesite svoje mišljenje](#): poziv na očitovanje i javno savjetovanje o [Strategiji za borbu protiv rasizma](#). U okviru Komisijina postupka provjere utjecaja politika na mlade provedeno je savjetovanje s mladima i civilnim društvom mladih.

POGLAVLJE I. – SUZBIJANJE STRUKTURNOG RASIZMA

Razumijevanje strukturnog rasizma radi njegova učinkovitog suzbijanja

[Europska komisija protiv rasizma i netolerancije \(ECRI\) Vijeća Europe](#) definira rasizam kao „uvjerenje da je na temelju „rase”¹⁰, boje kože, jezika, vjere, državljanstva te nacionalnog ili etničkog podrijetla opravdano prezirati osobe ili skupine osoba ili smatrati osobu ili skupinu osoba superiornima”. Osobe pogođene rasizmom često se suočavaju s preprekama kad je riječ o stanovanju, zapošljavanju, radnim uvjetima i pristupom obrazovanju¹¹. Rasizam može dovesti do diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla.

Dugotrajna izloženost rasizmu ima kumulativni učinak i stvara prepreke. Taj ukorijenjeni oblik rasizma često se naziva „strukturnim rasizmom”. Njegov učinak može biti štetniji od izoliranih slučajeva rasne diskriminacije jer onemogućuje pristup jednakim mogućnostima i može se prenositi generacijama¹². U studijama Agencije EU-a za temeljna prava (FRA) navode se prepreke i njihov utjecaj na živote ljudi pogođenih rasizmom i rasnom diskriminacijom¹³. Na primjer, očekivani životni vijek žena i muškaraca iz zajednice Roma/Putnika u EU-u kraći je za 7,4, odnosno 8 godina nego u općoj populaciji. Nadalje, većina osoba afričkog podrijetla u EU-u zaposlena je (71 %), ali gotovo polovina njih (46 %) prekvalificirana je za svoj posao. Osim toga, 19 % muslimanskih kućanstava u EU-u suočeno je s teškom materijalnom oskudicom, što je gotovo tri puta više nego kod kućanstava u općoj populaciji (6 %). Rasizam često doprinosi takvim nejednakostima.

Države članice bave se tim pitanjem u okviru rada na suzbijanju rasizma na nacionalnoj razini. U tom kontekstu **Komisija predlaže da se državama članicama olakša izrada radne definicije strukturnog rasizma u okviru stručne skupine** za nacionalnu provedbu Akcijskog plana EU-a za antirasizam¹⁴.

U skladu sa [Strategijom EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života](#) Komisija i sve države članice predano rade na **suzbijanju svih oblika antisemitizma** i sve ih jednako osuđuju. Komisija i sve države članice koriste definiciju antisemitizma Međunarodnog saveza za sjećanje na holokaust (IHRA)¹⁵.

U skladu sa [Strateškim okvirom EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma](#) Komisija i sve države članice intenzivno rade na provedbi djelotvornih politika za **suzbijanje antiromizma** i poboljšanje socioekonomske uključenosti i sudjelovanja Roma.

Kako bi se **suzbila mržnja prema muslimanima** u EU-u, Komisija će provesti sveobuhvatnu studiju o njezinim pojavnim oblicima, predložiti mjere za njezino suzbijanje i podržati države članice i stručnjake u izradi radne definicije mržnje prema muslimanima radi boljeg zajedničkog razumijevanja i senzibiliziranja javnosti.

¹⁰Upućivanje na „rasno i etničko podrijetlo” u skladu je s pravnom terminologijom EU-a i međunarodnom pravnom terminologijom. Međutim, Komisija ističe zajedničko poimanje da se „rase” temelje isključivo na društveno oblikovanim idejama i odbacuje pojam bioloških „rasa”.

¹¹ [FRA 2023.: Being Black in the European Union](#)

¹² [OECD 2025.: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#)

¹³ [FRA 2025.: Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#), [FRA 2023.: Being Black in the European Union](#), [FRA 2024.: Being Muslim in the European Union](#)

¹⁴Sastoji se od stručnjaka iz država članica i promatrača, uključujući Agenciju EU-a za temeljna prava, Europsku komisiju protiv rasizma Vijeća Europe, Norvešku. Ta stručna skupina je podskupina u okviru [Skupine na visokoj razini za suzbijanje zločina iz mržnje i govora mržnje](#) i [Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost](#).

¹⁵IHRA-ina definicija antisemitizma dostupna je na <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

Sjećanje, obrazovanje i senzibiliziranje javnosti

Sjećanje ima važnu ulogu u borbi protiv strukturnog rasizma, jačanju položaja osoba pogođenih rasizmom i senzibiliziranju javnosti za isključenost i stereotipe. **Institucije EU-a podupiru obilježavanje važnih datuma** povezanih s rasizmom i iskustvima skupina pogođenih rasizmom i rasnom diskriminacijom¹⁶. Komisija će nastaviti podupirati projekte koji se bave globalnom poviješću Europe, uključujući kolonijalizam, i njezinim društvenim posljedicama, na primjer u okviru programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti.

Europsku povijest obilježili su ropstvo¹⁷, genocidi i holokaust, čije se posljedice snažno osjećaju i danas, a obrazovanje i povijesno znanje ključni su za razumijevanje uzroka rasizma. Nadovezujući se na rad na suzbijanju rasizma i antisemitizma u obrazovanju, **Komisija će 2026. u suradnji s UNESCO-om¹⁸ pokrenuti projekt za jačanje obrazovanja o borbi protiv rasizma** u skladu s prioritetima [Strateškog okvira za europski prostor obrazovanja](#) i [Strategije EU-a za mlade](#). Cilj projekta bit će promicanje obrazovanja o borbi protiv rasizma na nacionalnoj razini, oslanjajući se na obrazovnu dimenziju nacionalnih akcijskih planova za borbu protiv rasizma i antisemitizma.

Mediji imaju presudnu ulogu u stvaranju predodžbe o osobama pogođenima rasizmom. **Komisija će organizirati ciklus seminara o suzbijanju rasizma u medijima, uključujući društvene medije**, na kojima će se okupiti novinari, organizacije civilnog društva i predstavnici zajednica pogođenih rasizmom. Komisija će pokrenuti i **komunikacijsku kampanju EU-a o Uniji ravnopravnosti** kako bi se građane potaknulo na promicanje uključenosti i borbu protiv diskriminacije.

Jačanje znanja i oblikovanje politika utemeljenih na dokazima

Akadska istraživanja imaju važnu ulogu u suzbijanju rasizma jer se na njima mogu temeljiti djelotvorne politike za suzbijanje rasizma. Cilj je [programa politike Europskog istraživačkog prostora](#) za razdoblje 2025. – 2027. povećati uključenost europskog sustava istraživanja i inovacija. Komisija će **izraditi smjernice za primjenu intersekcijskog pristupa u politici istraživanja i inovacija** kako bi istraživanja vodila računa o potrebama osoba pogođenih rasizmom. Nadalje, savezi europskih sveučilišta razrađuju strategije i inicijative za poticanje raznolikosti i uključenosti¹⁹.

Zajednički istraživački centar Komisije provest će studiju o ulozi društvenih medija u oblikovanju stavova mladih o etničkoj raznolikosti i pokrenuti postupak predviđanja budućih trendova, uključujući utjecaj rasizma i rasne diskriminacije na EU i pripremi uspješnih protumjera.

Programi kao što je [Obzor Europa](#) nastaviti će podupirati projekte usmjerene na socijalnu koheziju, jednakost i uključenost, a njegove aktivnosti [Marie Skłodowska-Curie](#) i dalje će poticati raznolikost i uključenost unutar istraživačke zajednice. **Komisija istodobno potiče države članice i visoka učilišta da integriraju obrazovanje i istraživanje o borbi protiv rasizma u visoko obrazovanje** jer se tako potiče uključivo razmišljanje, a budući stručnjaci dobivaju vještine za prepoznavanje i suzbijanje rasizma i diskriminacije u svojim područjima.

Bolje prikupljanje podataka o ravnopravnosti

¹⁶ Npr. [Međunarodni dan borbe protiv rasne diskriminacije](#), [Europski dan sjećanja na ukidanje trgovine robljem](#), [Međunarodni dan sjećanja na holokaust](#), [Europski dan sjećanja na holokaust Roma](#).

¹⁷ [Izjava sa samita EU-a i CELAC-a 2023.](#)

¹⁸ [Obrazovanjem protiv antisemitizma](#)

¹⁹ [Izvešće o rezultatima i transformacijskom potencijalu Inicijative europskih sveučilišta](#)

Pouzdana podaci o ravnopravnosti presudni su za suzbijanje rasizma i uspješno uključivanje borbe protiv rasizma u politike EU-a te nacionalne, regionalne i lokalne politike. Eurostatova radna skupina za statističke podatke o ravnopravnosti i nediskriminaciji izrađuje smjernice na razini EU-a kako bi se lakše uspoređivale statističke norme i metode za prikupljanje podataka o skupinama kojima prijeti diskriminacija. U tom se kontekstu **države članice potiču da poboljšaju prikupljanje i koordinaciju usklađenih podataka o ravnopravnosti** u okviru nacionalnih statističkih ureda.

Podskupina za podatke o ravnopravnosti Skupine EU-a na visokoj razini za nediskriminaciju pomaže državama članicama da poboljšaju prikupljanje i upotrebu podataka o ravnopravnosti²⁰. **Komisija će nastaviti surađivati s agencijama EU-a, kao što su FRA, Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta i Europski institut za ravnopravnost spolova**, kako bi **pružila tehničku pomoć** u prikupljanju podataka o ravnopravnosti, među ostalim o intersekcijskoj diskriminaciji.

Komisija će pripremiti i preporuku za bolje prikupljanje, analizu i upotrebu raščlanjenih podataka o ravnopravnosti, u skladu s nacionalnim pravnim okvirima i uzimajući u obzir svako dodatno administrativno opterećenje. Komisija će usavršavati alate za praćenje napretka u postizanju Unije ravnopravnosti i provedbi strategija za ravnopravnost, među ostalim s pomoću podataka o diskriminaciji na temelju rasnog i etničkog podrijetla. Komisija će organizirati Europski okrugli stol na visokoj razini o podacima o ravnopravnosti, na kojem će se okupiti ključni dionici kako bi se dodatno promicalo prikupljanje i upotreba podataka o ravnopravnosti, u skladu s nacionalnim pravnim okvirima.

FRA će provesti četvrto istraživanje o imigrantima i potomcima imigranata kako bi prikupila sveobuhvatne podatke o osobama kojima prijeti rasna diskriminacija, kao i istraživanje o položaju Roma, čime će se poduprijeti rad na strategiji i Strateškom okviru EU-a za Rome. Kako bi potaknula prikupljanje podataka, **Komisija će 2027. objaviti i novo istraživanje Eurobarometra o diskriminaciji**.

Komisija će:

- u suradnji s UNESCO-om provesti projekt za jačanje obrazovanja o borbi protiv rasizma
- provesti sveobuhvatnu studiju o oblicima mržnje prema muslimanima
- pokrenuti opsežnu komunikacijsku kampanju o Uniji ravnopravnosti kojom će se građane u cijelom EU-u uključiti u promicanje uključivosti i borbu protiv diskriminacije
- izraditi smjernice za primjenu intersekcijskog pristupa u politici istraživanja i inovacija kako bi istraživanja bila prilagođena potrebama osoba pogođenih rasizmom
- pripremiti preporuku za bolje prikupljanje, analizu i upotrebu raščlanjenih podataka o ravnopravnosti, u skladu s nacionalnim pravnim okvirima
- objaviti novo istraživanje Eurobarometra o diskriminaciji 2027.

Države članice potiču se da:

- podupiru integraciju obrazovanja i istraživanja o borbi protiv rasizma u visoko obrazovanje
- učinkovitije prikupljaju usklađene podatke o ravnopravnosti preko nacionalnih statističkih ureda.

²⁰ Vidjeti Smjernice za prikupljanje i upotrebu podataka o ravnopravnosti na temelju rasnog ili etničkog podrijetla.

POGLAVLJE II. – PROVEDBA ZAKONODAVSTVA O SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE I BOLJA ZAŠTITA OD RASNE MRŽNJE

- *Više od polovine osoba u EU-u smatra da postoji diskriminacija na temelju pripadnosti romskoj etničkoj manjini (65 %), boje kože (61 %) i etničkog podrijetla (60 %)*²¹.
- *96 % Židova izjavilo je da se u proteklih godinu dana suočilo s antisemitizmom, a 80 % smatra da je antisemitizam posljednjih godina u porastu*²².
- *Gotovo polovina osoba afričkog podrijetla u EU-u suočava se s rasizmom u svakodnevnom životu*²³.

Rasizam može dovesti do diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla. Zaštita od rasne ili etničke diskriminacije sadržana je u [Povelji Europske unije o temeljnim pravima](#) i **pravu EU-a o suzbijanju diskriminacije**. „Diskriminacija temeljena na rasnom ili etničkom podrijetlu” znači da se prema osobama postupa nepovoljnije ili ih se stavlja u posebno nepovoljan položaj u usporedbi s drugim osobama na temelju njihova rasnog ili etničkog podrijetla, a zabranjena je [Direktivom o rasnoj jednakosti](#). [Direktive o standardima za tijela za jednakost](#) donesene su radi učinkovitije provedbe pravila o suzbijanju diskriminacije.

Glavni zakonodavni akt u vezi s kaznenim djelima je [Okvirna odluka o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije](#) kaznenopravnim sredstvima. Određeni ozbiljni oblici rasizma i ksenofobije²⁴ moraju biti kazneno djelo u svim državama članicama EU-a i kažnjivi djelotvornim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

Svi u EU-u trebali bi moći potpuno i jednako uživati svoja prava. Međutim, i dalje dolazi do rasne diskriminacije, rasističkog uznemiravanja i nasilja, no ti se slučajevi često ne prijavljuju.²⁵ Kako bi se to spriječilo, **potrebno je ojačati provedbu relevantnih propisa EU-a i nacionalnih pravnih okvira**. Mora se osigurati i zaštita od rasističke mržnje, među ostalim na internetu, koordiniranim djelovanjem pravosuđa, policije i tužitelja.

Učinkovitija provedba zakonodavstva EU-a o suzbijanju diskriminacije

Jedan od glavnih Komisijinih prioriteta je osigurati da se pouzdan pravni okvir EU-a za suzbijanje diskriminacije učinkovito primjenjuje radi postizanja ravnopravnosti u svim državama članicama.

Iz dokaza je vidljivo da su učinkovite sankcije za diskriminaciju ²⁶ iznimno važne za uklanjanje prepreka zapošljavanju, socijalnu zaštitu, obrazovanje i opskrbu robom i uslugama, uključujući stanovanje. Stoga će **Komisija u izvješću o Direktivi o rasnoj jednakosti za 2026. analizirati primjenu u državama članicama**, što će poslužiti kao temelj za **jačanje njihovih nacionalnih sustava sankcija**.

Budući da se odluke i smjerovi politika sve više oslanjaju na umjetnu inteligenciju, ključno je iskorištavati njezin potencijal i ublažavati rizike od reproduciranja rasnih pristranosti. U

²¹ Istraživanje Eurobarometra 2023.: Diskriminacija u Europskoj uniji

²² FRA 2024.: *Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism*

²³ FRA 2023.: *Being Black in the European Union*

²⁴ Na primjer: javno poticanje na nasilje ili mržnju protiv skupine osoba ili člana takve skupine definirane na temelju rase, boje kože, podrijetla, religije ili vjere, ili nacionalne ili etničke pripadnosti.

²⁵ Izvješća FRA-a: *Addressing Racism in Policing; Being Muslim in the EU; Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism*

²⁶ Studija o sankcijama za diskriminaciju na temelju rase, etničke i vjerske pripadnosti

izvješću Komisije o primjeni Direktive o rasnoj jednakosti **analizirat će se primjena zakonodavstva o suzbijanju diskriminacije na slučajeve algoritamske diskriminacije.**

U [Aktu o umjetnoj inteligenciji](#) zabranjuje se određena posebno štetna praksa u području umjetne inteligencije koja nije u skladu s vrijednostima EU-a (npr. manipulativni UI sustavi koji potiču mržnju ili nasilje nad zaštićenim skupinama ili UI sustavi koji iz biometrijskih podataka izvode zaključke o rasnom podrijetlu). Komisija će pružiti smjernice i druge pomoćne alate za uspješnu provedbu Akta o umjetnoj inteligenciji u pogledu zabrana i zahtjeva za visokorizične UI sustave. Komisija će i dalje olakšavati razmjenu informacija o utjecaju umjetne inteligencije na osobe izložene riziku od rasne diskriminacije i podupirati države članice u provedbi i primjeni prava EU-a kako bi se spriječile i otklonile potencijalno diskriminirajuće odluke koje se temelje na umjetnoj inteligenciji.

U [direktivama o standardima za tijela za jednakost](#) utvrđuju se jasni i obvezujući standardi kako bi se tim tijelima zajamčila neovisnost i djelotvornost. Komisija će do lipnja 2026. donijeti provedbene akte kako bi utvrdila pokazatelje funkcioniranja tijela za jednakost i pratiti učinkovito prenošenje obiju direktiva u nacionalno zakonodavstvo.

U [Direktivi o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji](#) potvrđuje se da žrtve interseksijske diskriminacije, uključujući žene manjinskog rasnog ili etničkog podrijetla, mogu biti izložene većem riziku od rodno uvjetovanog nasilja. Kako bi pomogla državama članicama u postupku prenošenja, **Komisija će obratiti pozornost na poteškoće s kojima se žrtve interseksijske diskriminacije suočavaju zbog svojeg rasnog ili etničkog podrijetla.**

Zaštita od zločina iz mržnje i govora mržnje

Zaštita od zločina iz mržnje i govora mržnje okosnica je programa EU-a za borbu protiv rasizma. Komisija je pokrenula postupke zbog povrede kako bi se [Okvirna odluka o suzbijanju rasizma i ksenofobije](#)²⁷ potpuno i pravilno prenijela u nacionalna zakonodavstva. Komisija će i dalje pratiti prenošenje i podupirati razmjenu dobre prakse u okviru [Skupine na visokoj razini za suzbijanje zločina iz mržnje i govora mržnje](#). Komisija potiče države članice da učinkovitije prikupljaju podatke o zločinima iz mržnje i prošire edukaciju pravosudnih tijela i policije o kaznenim djelima iz mržnje, među ostalim o rasnoj pristranosti.

Kako bi se ojačao okvir kaznenog prava EU-a u području kaznenih djela iz mržnje, Komisija je predložila [Odluku Vijeća o dodavanju govora mržnje i zločina iz mržnje na popis „područja kriminaliteta u EU-u”](#). Tom bi se odlukom Komisiji omogućilo da u drugoj fazi ojača pravni okvir za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje. Budući da nema pomaka, **Komisija razmatra zakonodavnu inicijativu utemeljenu na postojećim područjima kriminaliteta obuhvaćenima [člankom 83. stavkom 1. UFEU-a](#) kako bi se uskladila definicija kaznenih djela mržnje počinjenih na internetu.** Time bi se uzelo u obzir preporuke [panela građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu](#).

Komisija pomaže državama članicama i da primjerenije reagiraju na slučajeve zločina iz mržnje i govora mržnje tako što pruža potporu njihovim tijelima odgovornima za zaštitu javnih prostora, uključujući mjesta bogoslužja, u skladu sa [Strategijom unutarnje sigurnosti ProtectEU](#).

Budući da je kod žrtava rasističkih zločina iz mržnje često prisutno nepovjerenje, potrebne su im mjere za potporu i jačanje samopouzdanja kako bi se riješio problem nedovoljnog prijavljivanja i osigurala pravna zaštita. Europski parlament i Vijeće postigli su **politički**

²⁷ [Postupci zbog povrede u EU-u](#)

dogovor o prijedlogu revizije Direktive o pravima žrtava²⁸. Lakše prijavljivanje kaznenih djela, bolja procjena potreba žrtava i korisnija psihološka i fizička zaštita dodatno će ojačati prava žrtava, među ostalim onih koje su meta rasno motiviranih zločina iz mržnje. Nadalje, Komisija će donijeti revidiranu [Strategiju EU-a za prava žrtava](#).

Rizik od mržnje na internetu dio je svakodnevice za pripadnike rasnih ili etničkih manjina. U [Aktu o digitalnim uslugama](#) zahtijeva se da digitalne usluge suzbijaju nezakonit sadržaj i štite temeljna prava pomoću pouzdanih mehanizama „obavješćivanja i djelovanja” te obveza temeljite procjene i smanjenja rizika. Komisija će i dalje pratiti i provoditi Akt o digitalnim uslugama te, zajedno s Odborom za digitalne usluge i relevantnim dionicima, redovito **pratiti i podupirati provedbu dobrovoljnog [Kodeksa postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu](#)**.

U okviru [Akcijskog plana za digitalno obrazovanje](#) ažurirane [Smjernice za učitelje, nastavnike i druge odgojno-obrazovne djelatnike o suzbijanju dezinformacija i promicanju digitalne pismenosti](#) pružit će **praktične upute za poticanje tolerancije i uključivosti na internetu**. Komisija će i dalje poticati otpornost društva mjerama za potporu medijskoj pismenosti i suradnjom s potpisnicima [Kodeksa ponašanja u suzbijanju dezinformacija](#) kako bi se poboljšala njegova provedba i smanjilo rapidno širenje dezinformacija, među ostalim onih povezanih s rasizmom i mržnjom na internetu.

Komisija se istodobno bori protiv govora mržnje u sportu, blisko surađuje s Vijećem Europe i pomaže državama članicama putem postojeće otvorene metode koordinacije u borbi protiv govora mržnje u sportu u okviru [Plana rada EU-a u području sporta](#).

Suzbijanje rasne pristranosti u javnoj upravi

Učinkovita javna uprava temelj je dobrog upravljanja, izgradnje povjerenja javnosti i socijalne kohezije. Suzbijanje rasne pristranosti u javnoj upravi i pravosudnim sustavima osnova je borbe protiv rasizma. Suradnjom javnih tijela i zajednica doprinosi se izgradnji povjerenja i osjećaju zajedničke odgovornosti²⁹. **Komisija poziva države članice da organiziraju sveobuhvatne programe edukacije kako bi državni službenici lakše prepoznavali i suzbijali rasnu pristranost** i da ujedno potiču veću kulturnu svijest i senzibilizaciju. Stoga će nastaviti pružati potporu nacionalnim tijelima, među ostalim u okviru programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti.

Odgovorno izvršavanje zakonodavstva koje svima jamči jednaku zaštitu i pravedno postupanje glavni je element demokracije i vladavine prava. Međutim, nalazi izvješća FRA-e [Community-Oriented Policing in the European Union](#) pokazuju da rasizam u policijskom djelovanju uključuje diskriminirajuću praksu profiliranja, neprimjerenu rasističku komunikaciju i prekomjernu uporabu sile³⁰. Dionici uključeni u savjetovanje o ovoj strategiji naglasili su potrebu za sveobuhvatnim programima osposobljavanja za tijela za izvršavanje zakonodavstva i većom transparentnošću i odgovornošću u agencijama za izvršavanje zakonodavstva³¹. Kako bi državama članicama pružila dodatne smjernice, **Komisija će sastaviti zbirku dobre prakse za sprečavanje diskriminirajuće prakse profiliranja**.

²⁸ Prava žrtava u EU-u – Europska komisija, [Komisija pozdravlja dogovor o strožim pravilima EU-a kojima se osiguravaju prava žrtava](#)

²⁹ Vidjeti, na primjer: [Europski centar za sprečavanje kriminala: Community-Oriented Policing in the European Union](#)

³⁰ [FRA – Addressing racism in policing](#)

³¹ [Otvoreno javno savjetovanje](#): Strategija za borbu protiv rasizma

Komisija će:

- podupirati provedbu Direktive o rasnoj jednakosti, među ostalim objavljivanjem izvješća o njezinoj provedbi i primjeni u slučajevima algoritamske diskriminacije
- podupirati provedbu Akta o umjetnoj inteligenciji kako bi se uklonili rizici od rasne pristranosti i diskriminacije
- razmotriti zakonodavnu inicijativu za usklađivanje definicija kaznenih djela iz mržnje na internetu
- podupirati prenošenje i provedbu revidirane Direktive o pravima žrtava, čime se jačaju njihova prava, uključujući žrtve koje su meta rasno motiviranih zločina iz mržnje
- sastaviti zbirku dobre prakse kako bi se spriječila diskriminirajuća praksa profiliranja.

Države članice potiču se da:

- bolje provode zakonodavstvo EU-a o kaznenim djelima iz mržnje i nediskriminaciji, među ostalim jačanjem sustava sankcija
- intenzivnije rade na suzbijanju kaznenih djela mržnje na internetu, uključujući ona potaknuta rasizmom
- uvedu sveobuhvatne programe edukacije kako bi se državnim službenicima pomoglo da prepoznaju i suzbijaju rasnu pristranost
- zajamče poštenu policijsku praksu utemeljenu na dokazima, uz mjere odgovornosti.

POGLAVLJE III. – JAČANJE SOCIJALNE RAVNOPRAVNOSTI I KOHEZIJE

- *Više od 30 % Europljana navelo je da je glavni čimbenik koji kandidate za posao stavlja u nepovoljan položaj njihova boja kože (39 %) ili etničko podrijetlo (34 %)³².*
- *Svako drugo romsko/putničko dijete (46 %) obrazuje se u školi u kojoj su svi ili većina učenika Romi/Putnici³³.*
- *U EU-u 40 % muslimana živi u prenapučenim stambenim objektima, što je više nego dvostruko više u usporedbi s općom populacijom EU-a (17 %)³⁴.*

Osobe pogođene rasizmom mogu se suočiti s diskriminacijom u najvažnijim područjima života, uključujući obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje te zdravstvenu i socijalnu zaštitu. Taj kumulativni učinak rasizma negativno utječe na ravnopravan pristup prilikama tijekom cijelog života osobe³⁵. To je u suprotnosti s vrijednostima EU-a utvrđenima u Ugovorima i [europskom stupu socijalnih prava](#), kojim se promiču uključivo društvo i konkurentno socijalno tržišno gospodarstvo koje svima osigurava radna mjesta, pravedne radne uvjete i socijalnu zaštitu.

Uključivo obrazovanje i kultura kao katalizator socijalne jednakosti i konkurentnosti

Cilj je [Unije vještina](#) poduprijeti sustave obrazovanja i osposobljavanja kako bi svi imali jednake mogućnosti bez obzira na podrijetlo. Ulaganje u obrazovano stanovništvo i radnu snagu ulaganje je u konkurentnost, gospodarski i uključiv rast te socijalnu i teritorijalnu koheziju EU-a.

³² [Istraživanje Eurobarometra 2023.: Diskriminacija u Europskoj uniji](#)

³³ [FRA 2025. – Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#)

³⁴ [FRA – Being Muslim in the EU](#)

³⁵ [OECD 2025.: Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#)

Obrazovanje ima glavnu ulogu u poticanju društvene mobilnosti i može znatno smanjiti nejednakosti u pristupu mogućnostima. Temelj se gradi stjecanjem osnovnih znanja – pismenosti, matematike, prirodoslovlja, digitalnih vještina i građanskog odgoja. Uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja od rane dobi važno je za razvoj otvorenog načina razmišljanja kod mladih učenika kako bi naučili cijeniti različitost i razvili uzajamno poštovanje, u skladu s temeljnim europskim vrijednostima. Umjetnost, kultura i sport važni su i za mobilizaciju društva protiv rasizma i promicanje poštovanja, uključenosti i ravnopravnosti.

Učenici koji pripadaju rasnim ili etničkim manjinama mogu se suočiti sa segregacijom i preprekama u pristupu kvalitetnom obrazovanju, što negativno utječe na njihove obrazovne ishode i prelazak na tržište rada³⁶. Zbog toga su pravednost i uključenost u središtu [strateškog okvira za europski prostor obrazovanja](#) kako bi se promicala uključiva obrazovna okruženja koja se temelje na raznolikosti, iskorištavaju europske talente i jačaju tržišta rada. **Europska agenda za nastavno osoblje** bavit će se osposobljavanjem i stručnim usavršavanjem nastavnog osoblja u području raznolikosti i uključivosti, kao i promicanjem raznolikosti među nastavnim osobljem.

Komisija će nastaviti podupirati reforme država članica u području uključivog obrazovanja te promicati pravednost i uključivost. Programi kao što su [Erasmus+](#), [Europski socijalni fond plus \(ESF+\)](#) i [Obzor Europa](#) potpora su tim aktivnostima jer promiču jednak pristup kvalitetnom i uključivom obrazovanju, **financiraju osposobljavanja nastavnika, školsku suradnju, projekte mobilnosti u svrhu učenja, kao i istraživanja o uključivom obrazovanju.**

Borba protiv rasizma uključivim politikama u području zapošljavanja, stanovanja i zdravlja

Rasizam i rasna diskriminacija narušavaju ravnopravnost u zapošljavanju. Kandidati s imenima koja se doživljavaju kao strana često se suočavaju s preprekama u pristupu tržištu rada³⁷, što smanjuje njihovu gospodarsku sigurnost. [Akcijski plan za integraciju i uključivanje](#) nastoji poduprijeti održivu integraciju migranata i građana EU-a migrantskog podrijetla na tržište rada, potaknuti države članice da informiraju građane o diskriminaciji pri zapošljavanju i na radnom mjestu te pojačati mjere za borbu protiv diskriminacije. Bolja integracija na tržište rada također je važan alat za ublažavanje nedostataka na tržištu rada i odgovor na potrebe za vještinama kako bi se povećala konkurentnost EU-a.

Komisija intenzivno radi na promicanju raznolikosti pri zapošljavanju i potiče uključivija radna mjesta te će **nastaviti blisko surađivati s Platformom EU-a za povelje o raznolikosti** radi razmjene dobre prakse u području raznolikosti i uključivosti, uključujući etničku raznolikost. **Platforma će olakšavati dijalog i pružati smjernice, na primjer o praksi uključivog zapošljavanja.**

Pristup priuštivom i pristojnom stanovanju važan je za dobrobit pojedinaca i obitelji te socijalnu koheziju. Osobe koje pripadaju rasnim ili etničkim manjinama često se suočavaju s diskriminacijom i preprekama na tržištu stambenih nekretnina, uključujući nejednake uvjete za stanare ili kupce i prepreke u pristupu zajmovima. Nerazmjerno su pogođeni problemom

³⁶ [Novi tematski dokument: Suzbijanje predrasuda i diskriminacije u obrazovanju i osposobljavanju te putem njih | Europski prostor obrazovanja](#)

³⁷ [Susanne Veit, et.al. In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe, Socio-Economic Review](#)

prenapučenosti, lošim životnim uvjetima, beskućništvom i segregacijom³⁸. Te poteškoće mogu biti izraženije u ruralnim i udaljenim područjima, u kojima su mogućnosti stanovanja³⁹ i javne usluge ograničeni.

Kako bi bolje razumjela utjecaj diskriminacije na pristup priuštivom stanovanju, **Komisija će objaviti studiju o diskriminaciji u području stanovanja**, uključujući analizu postojećih nacionalnih i lokalnih praksi. Kao rezultat [Europskog plana za priuštivo stanovanje](#) i u kontekstu predstojeće Strategije za borbu protiv siromaštva Komisija će iznijeti **Prijedlog preporuke Vijeća o borbi protiv stambene isključenosti** kako bi se pružila potpora ranjivim osobama u nesigurnim stambenim situacijama te spriječilo i suzbilo beskućništvo.

Cilj je [Plana EU-a za gradove](#), međuvladine inicijative koja okuplja aktere sa svih razina upravljanja, i [Agende EU-a za gradove](#) promicati uključiva i raznolika susjedstva te smanjiti socijalne i teritorijalne razlike. Osim toga, financiranje iz [Europskog fonda za regionalni razvoj](#) i fonda ESF+ može imati važnu ulogu u poboljšanju pristupa kvalitetnom stanovanju i osnovnim uslugama za skupine izložene riziku od diskriminacije te u razvoju mjera za suzbijanje segregacije⁴⁰.

Uklanjanje nejednakosti u zdravstvenoj zaštiti jedan je od glavnih aspekata borbe protiv rasizma. Osobe pogođene rasizmom često izvješćuju o lošijim zdravstvenim ishodima i otežanom pristupu kvalitetnoj skrbi. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti rodnoj dimenziji jer migrantice imaju lošije ishode kad je riječ o dijabetesu, mentalnom zdravlju te spolnom i reproduktivnom zdravlju, a pritom navode da su izloženi diskriminaciji zdravstvenih djelatnika nego migranti⁴¹.

Komisija potiče države članice da se bore protiv rasne diskriminacije u području zdravlja⁴² i izrade pravedne zdravstvene politike u suradnji sa zajednicama na oblikovanju zdravstvene zaštite. [Paket potpore EU-a za borbu protiv stigmatizacije](#) predstavljen je 2024., a u okviru programa „EU za zdravlje” **Komisija će nastaviti podupirati države članice u provedbi zdravstvenih politika za borbu protiv rasne pristranosti**, među ostalim učinkovitijim prikupljanjem podataka o ravnopravnosti, u skladu s nacionalnim pravnim okvirima.

Uključivanje borbe protiv rasizma u socijalnu zaštitu i nagrađivanje lokalnih mjera

Sustavi socijalne zaštite moraju pružati učinkovitu potporu svim pojedincima. To je važno i u područjima u kojima se osobe manjinskog rasnog ili etničkog podrijetla mogu suočiti s dodatnim preprekama u pristupu socijalnim uslugama i mogućnostima zbog udaljenosti, nedostatka infrastrukture ili manjeg broja pružatelja usluga⁴³.

Kako bi se promicao **uključiv pristup socijalnoj zaštiti, Komisija potiče države članice** da pri osmišljavanju i provedbi politika za uklanjanje problema društvene isključenosti **uzmu u obzir položaj rasnih ili etničkih manjina**. Nadalje, prvom [Strategijom EU-a za borbu protiv siromaštva](#) nastojat će se ukloniti glavni uzroci siromaštva i isključenosti te ojačati usluge potpore, bez obzira na geografski položaj.

³⁸ OECD 2025.: *Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism*

³⁹ Izvješće o ključnim nalazima | Internetski seminar o dobroj praksi: „Stanovanje u ruralnim područjima” | Platforma zajednice pakta za ruralna područja

⁴⁰ Priručnik „Socijalno stanovanje i više”

⁴¹ Gender equality and health in the EU: <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>

⁴² SZO: *Tackling structural racism and ethnicity based discrimination in health*

⁴³ Komunikacija Europske komisije – Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a

Nadalje, Komisija potiče države članice da provedu [Preporuku Vijeća o europskom jamstvu za djecu](#), uzimajući u obzir, kad god je to primjereno, konkretne prepreke s kojima se suočavaju djeca migrantskog ili manjinskog etničkog podrijetla te da provedu [Preporuku Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku](#).

Komisija će nastaviti promicati inicijative za raznolikost i uključivanje, kao što je [Nagrada za europske prijestolnice uključivosti i raznolikosti](#), kojom se osigurava vidljivost dobre prakse lokalnih vlasti za raznolika i uključiva okruženja. Kako bi dodatno potaknula gradove EU-a na borbu protiv rasizma, **Komisija će odrediti kategoriju povezanu s politikama za borbu protiv rasizma**. Time će se dopuniti [Europski mjesec raznolikosti](#), koji se obilježava svakog svibnja, kako bi se informiralo građane o prednostima uključivih okruženja i radnih mjesta i potaknulo sve vrste organizacija da poduzmu konkretne mjere za poticanje raznolikosti.

Komisija će:

- predstaviti Europsku agendu za nastavno osoblje, podupirati školsku suradnju i projekte mobilnosti u svrhu učenja, kao i istraživanja o uključivom obrazovanju
- podupirati mjere država članica za uključivo zapošljavanje, obrazovanje, kulturu i sport
- provesti studiju o stambenoj situaciji skupina izloženih riziku od diskriminacije i iznijeti preporuku Vijeća o borbi protiv stambene isključenosti
- podupirati države članice u provedbi zdravstvenih politika koje uklanjaju rasnu pristranost, među ostalim učinkovitijim prikupljanjem podataka o zdravstvenoj ravnopravnosti, u skladu s nacionalnim pravnim okvirima.

Države članice potiču se da:

- predlože političke inicijative koje poboljšavaju pristup marginaliziranih osoba obrazovanju i osposobljavanju te mogućnostima zapošljavanja
- smatraju rasizam općom odrednicom općeg zdravstvenog stanja osobe i u skladu s time oblikuju zdravstvene politike
- uzmu u obzir položaj rasnih ili etničkih manjina pri osmišljavanju i provedbi politika za suzbijanje problema društvene isključenosti.

POGLAVLJE IV. – POTICANJE KLJUČNIH PARTNERSTAVA

Istinski uključiv i pravedan EU može se ostvariti jedino kroz pristup koji uključuje cijelo društvo i aktivni angažman i suradnju svih dionika: država članica, institucija i agencija EU-a, organizacija civilnog društva, međunarodnih partnera, regionalnih i lokalnih tijela, privatnog sektora i zajednica pogođenih rasizmom. Komisija će učvrstiti svoju suradnju s dionicima i pobrinuti se da se u postupak donošenja politika uključe različiti stavovi.

Koordinacija borbe protiv rasizma na razini EU-a

[Koordinator Europske komisije za borbu protiv rasizma](#) i dalje će imati glavnu ulogu u suzbijanju svih oblika rasizma, čime će se olakšati strukturirani dijalozi sa zajednicama pogođenima rasizmom, povećati demokratski legitimitet i zaštititi temeljna prava. Taj koordinator blisko će surađivati s **koordinatorom za suzbijanje mržnje prema muslimanima**, koordinatorom za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovske kulture, koordinatorom za prava žrtava i koordinatorom EU-a za mlade.

Uspješno suzbijanje rasizma zahtijeva sudjelovanje organizacija civilnog društva koje zastupaju najpogođenije skupine. **Komisija će obnoviti [Forum civilnog društva za borbu protiv rasizma](#)** objavom poziva na iskaz interesa i **izraditi godišnji program rada za usmjeravanje njegovih aktivnosti**. To će biti prilika za diversifikaciju članstva Foruma, sagledavanje novih perspektiva i uključivanje stručnog znanja nacionalnih i lokalnih organizacija.

Osim tekućeg dijaloga o politikama o borbi protiv rasizma s organizacijama civilnog društva, Komisija prepoznaje važnu ulogu organizacija civilnog društva i potrebu za jačanjem civilnog prostora, kako je istaknuto u [Strategiji EU-a za civilno društvo, u kontekstu u kojem se organizacije civilnog društva koje se bore protiv rasizma sve više suočavaju s kampanjama dezinformiranja i pritiskom](#). Kako je najavljeno u toj strategiji, **Komisija će uspostaviti širu Platformu civilnog društva, koja će poslužiti kao redovit i strukturiran okvir za dijalog o zaštiti i promicanju vrijednosti EU-a**. Time će se povećati otpornost organizacija civilnog društva, uključujući organizacije posvećene borbi protiv rasizma.

Kako bi sve politike EU-a doprinosile borbi protiv rasizma, Komisija će i dalje voditi računa o rasizmu u radu na uključivanju rodne ravnopravnosti. Te napore predvodi povjerenik za ravnopravnost, a podupiru ih kontaktne točke za ravnopravnost u kabinetima i **Radna skupina za ravnopravnost**, koja okuplja koordinate za ravnopravnost iz svih glavnih uprava.

Promicanje borbe protiv rasizma na globalnoj razini

Politike EU-a za borbu protiv rasizma duboko su usađene u međunarodni okvir za ljudska prava. EU će se i dalje zalagati za univerzalnu ratifikaciju [Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije \(ICERD\)](#), čije su stranke sve države članice EU-a, te će podupirati [Durbansku deklaraciju i program djelovanja \(DDPA\)](#), globalni okvir UN-a za borbu protiv rasizma. Te obveze potvrđuju [Europski sud za ljudska prava \(EKLJP\)](#) i [Europska komisija protiv rasizma i netolerancije \(ECRI\) Vijeća Europe](#), koja daje važne preporuke o politikama i izvješća za pojedine zemlje. EU i dalje ima vodeću ulogu u svijetu i podupire međunarodne inicijative⁴⁴ koristeći se svim alatima koji su mu na raspolaganju u zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici.

Predviđa se uspostava međunarodnog okruglog stola kako bi se poboljšala suradnja s relevantnim tijelima UN-a, Vijeća Europe i drugim multilateralnim tijelima. To bi trebalo uključivati redovite rasprave o provedbi preporuka Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije i Europske komisije protiv rasizma i netolerancije te bližu suradnju s [posebnim izvjestiteljem UN-a za suvremene oblike rasizma](#).

EU će nastaviti upotrebljavati svoje diplomatske alate i alate za ljudska prava na bilateralnoj i multilateralnoj razini za promicanje svojih politika za borbu protiv rasizma i diskriminacije, među ostalim sa strateškim partnerima u okviru dijaloga o ljudskim pravima, ministarskih sastanaka i samita. U okviru [Pakta za Mediteran](#) EU će poboljšati obrazovnu, kulturnu i sportsku suradnju s partnerskim zemljama, čime će se potaknuti uzajamno razumijevanje i uključivost. Na bilateralnoj razini EU će nastaviti provoditi svoje [Smjernice o nediskriminaciji u vanjskom djelovanju](#) i druge smjernice o ljudskim pravima.

Blisko će surađivati i s predstavništvima Komisije u državama članicama i delegacijama EU-a u trećim zemljama kako bi se intenzivirala borba protiv rasizma na globalnoj razini.

⁴⁴Na primjer [UN-ovo Međunarodno desetljeće osoba afričkog podrijetla](#), [Globalni savez UNESCO-a protiv rasizma i diskriminacije](#)

EU i dalje odlučno podupire borce za ljudska prava i organizacije civilnog društva u cijelom svijetu, posebno u okviru [Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju](#), osobito one koji brane prava autohtonih naroda, manjina i marginaliziranih skupina koje se suočavaju s rasnom ili etničkom diskriminacijom. Nadalje, EU će i dalje sudjelovati u analizi i suzbijanju aktivnosti inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama koje šire rasističke poruke i poruke mržnje.

U svojim misijama za promatranje izbora EU će nastaviti pratiti prava i mogućnosti rasnih ili etničkih manjina, kao što su pripadnici nacionalnih manjina i autohtoni narodi, da ravnopravno sudjeluju u javnim poslovima i izborima⁴⁵.

EU će nastaviti promicati postupno usklađivanje zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja za pristupanje EU-u sa zakonodavstvom EU-a o sprečavanju i suzbijanju rasizma i rasne diskriminacije. U okviru [Komisijskog godišnjeg paketa za proširenje](#) nastaviti će se pratiti stanje ljudskih prava i provedbu nediskriminacije i mjera za borbu protiv rasizma, ksenofobije, zločina iz mržnje i govora mržnje.

Koordinator za suzbijanje mržnje prema muslimanima organizirat će koordinacijsku skupinu koja će okupiti države članice, institucije EU-a, međunarodne organizacije, partnerske zemlje i organizacije civilnog društva⁴⁶ da bi se raspravilo o tome kako najbolje suzbijati mržnju prema muslimanima.

Borba protiv rasizma na nacionalnoj razini

Borba protiv rasizma mora se odvijati ponajprije na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Komisija će podupirati države članice organizacijom **radionica za uzajamno učenje osmišljenih za koordinaciju nacionalnih politika s ovom strategijom**. Komisija će ažurirati i ojačati mandat skupine za nacionalnu provedbu Akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma⁴⁷, potaknuti sve države članice da se aktivno uključe u taj akcijski plan i ujedno pozvati zemlje kandidatkinje za pristupanje EU-u da mu se pridruže. Komisija će u okviru stručne skupine olakšati razmjenu primjera dobre prakse i organizirati stručne rasprave⁴⁸.

Komisija potiče sve države članice da pripreme nacionalne akcijske planove za borbu protiv rasizma, u čijoj će ih izradi i provedbi podupirati u okviru programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti. **Komisija potiče i pripremu lokalnih akcijskih planova za borbu protiv rasizma u regijama, gradovima, školama i društvenim centrima**⁴⁹. Neke države članice imenovale su nacionalne koordinate za borbu protiv rasizma i koordinate za suzbijanje mržnje prema muslimanima i antisemitizma kako bi dodatno ojačale svoj angažman i odgovornost na nacionalnoj razini. Komisija potiče sve države članice da slijede sličan pristup.

Podupiranje inicijativa za borbu protiv rasizma i diskriminacije

Komisija daje veliku podršku organizacijama civilnog društva i lokalnom aktivizmu te zagovara suzbijanje rasizma, posebno jer se te inicijative sve manje financiraju⁵⁰. To se

⁴⁵Izvješća [misija EU-a za promatranje izbora](#) za razdoblje 2023. – 2025. | [ESVD](#)

⁴⁶Priopćenje za medije – Koordinacijski sastanak o suzbijanju mržnje prema muslimanima | [Europska komisija](#)

⁴⁷Podskupina [Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, jednakost i raznolikost](#) i [Skupine na visokoj razini za suzbijanje zločina iz mržnje i govora mržnje](#).

⁴⁸Kao što su [Zajednička vodeća načela za nacionalne akcijske planove protiv rasizma i rasne diskriminacije](#)

⁴⁹[Zajednička vodeća načela za izradu nacionalnih akcijskih planova protiv rasizma](#)

⁵⁰[Centar za europske politike 2025.: Osiguravanje europskog prostora za građansko djelovanje; FRA 2024.: Summary of key findings from FRA's civic space consultation covering 2024; mreža „Civilno društvo Europe” 2025.: Doprinos izvješću o vladavini prava za 2025.](#)

prvenstveno provodi u okviru [programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti](#). Jednakost i nediskriminacija razmatraju se i u prijedlogu Komisije za sljedeći [višegodišnji financijski okvir](#) za razdoblje 2028. – 2034. U okviru novog programa AgoraEU Komisija je predložila proračun od 3,6 milijardi EUR za potprogram „Demokracija, građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti” (CERV+), što je više nego dvostruko više od proračuna programa CERV.

Komisija provjerava poštuju li korisnici sredstava EU-a vrijednosti EU-a pri provedbi projekata koji se financiraju iz proračuna Unije, u skladu s Financijskom uredbom. Prije dodjele bespovratnih sredstava Komisija provodi stroge provjere. Ta se pravila provode putem [sustava ranog otkrivanja i isključenja](#). Komisija će nastaviti istraživati najbolji način za potpuno iskorištavanje paketa instrumenata, među ostalim za odabir potencijalnih korisnika.

Pri dodjeli financijskih sredstava EU-a Komisija će se i dalje brinuti da države članice ispunjavaju [horizontalne uvjete koji omogućuju provedbu](#) i primjenu Povelje o temeljnim pravima, kako je uređeno [Uredbom o zajedničkim odredbama](#). Države članice moraju imati djelotvorne mehanizme koji osiguravaju poštovanje temeljnih prava sadržanih u Povelji pri provedbi programa kohezijske politike.

U okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. Komisija predlaže da [nacionalni i regionalni partnerski planovi](#) uključuju pouzdane zaštitne mjere kako bi se omogućila usklađenost s vladavinom prava i djelotvorna primjena Povelje EU-a o temeljnim pravima. Države članice i Komisija morat će poduzeti odgovarajuće korake za sprečavanje svake diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla tijekom pripreme, provedbe, praćenja, izvješćivanja i evaluacije planova.

Komisija će:

- obnoviti Forum civilnog društva za borbu protiv rasizma i izraditi godišnji program rada za usmjeravanje njegovih aktivnosti
- organizirati radionice s državama članicama kako bi se pružila potpora njihovom radu na borbi protiv rasizma na nacionalnoj/regionalnoj razini
- ažurirati i ojačati mandat stručne skupine za nacionalnu provedbu Akcijskog plana EU-a za borbu protiv rasizma te pozvati zemlje kandidatkinje za pristupanje EU-u da mu se pridruže
- pripremiti međunarodni okrugli stol kako bi se poboljšala suradnja s relevantnim tijelima UN-a, Vijeća Europe i drugim multilateralnim tijelima
- pružati potporu projektima i organizacijama za borbu protiv rasizma i rasne diskriminacije u okviru relevantnih instrumenata potrošnje EU-a.

Države članice potiču se da:

- izrade nacionalne akcijske planove protiv rasizma i imenuju nacionalne koordinate za borbu protiv rasizma
- podupiru pripremu lokalnih akcijskih planova za borbu protiv rasizma u regijama, gradovima, školama i društvenim centrima.

POGLAVLJE V. – PRUŽANJE DOBROG PRIMJERA

Promicanje raznolikosti i uključivosti ključno je za pravedna i učinkovita radna mjesta te za privlačenje talenata. Zastupljenost zaposlenika na svim razinama, uključujući vodeće položaje, jača njihov osjećaj pripadnosti i povjerenja. Komisija se i dalje zalaže za politiku nulte tolerancije na sve oblike diskriminirajućeg ponašanja.

Promicanje raznolikosti pri zapošljavanju u Europskoj komisiji

Europska etnička, kulturna i jezična raznolikost trebala bi se odražavati u institucijama EU-a. U svojoj [strategiji za ljudske resurse](#) Komisija se obvezala da će „biti primjer uključivosti i raznolikosti”⁵¹ kako bi bolje odražavala raznolikost europskog društva. Na temelju rezultata [istraživanja o raznolikosti, uključivosti i poštovanju na radnom mjestu Akcijski plan za raznolikost i uključivanje na radnom mjestu \(2023. – 2024.\)](#) pružio je okvir za ispunjavanje obveza iz strategije, s ciljanim mjerama za pristup nulte tolerancije na bilo koju vrstu ili oblik diskriminacije, među ostalim na temelju rasnog ili etničkog podrijetla. Istraživanje je ponovljeno 2025., a njegovi nalazi poslužit će kao temelj za **ažurirani akcijski plan za povećanje raznolikosti aktivnostima informiranja javnosti i revidiranim smjernicama za zapošljavanje**.

Provedbom ciljanih strategija zapošljavanja povećava se prepoznatljivost i dostupnost karijera za nedovoljno zastupljene skupine. [Europski ured za odabir osoblja \(EPSO\) proveo je ciljane strategije informiranja kako bi privukao kandidate iz svih etničkih skupina, među ostalim na sajmovima raznolikosti ili u okviru partnerstava s organizacijama civilnog društva i organizacijama u zajednici](#). Podaci o raznolikosti prikupljeni su anonimnim i dobrovoljnim istraživanjima u kojima su sudjelovali bivši kandidati na EPSO-ovim natjecanjima kako bi se utvrdili i otklonili svi problemi koji smanjuju raznolikost baze kandidata.

Kad je riječ o **programu stažiranja „Blue Book”**, Komisija je primijenila posebnu strategiju za raznolikost i uključivost, uz ciljane promotivne materijale, kako bi se povećala raznolikost kandidata (na primjer na društvenim mrežama). Osim toga, Komisija revidira Odluku o pravilima kojima se uređuje program stažiranja i razmatra njegovo otvaranje kandidatima sa završenim strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem, kao i uvođenje određenih pozitivnih mjera za nedovoljno zastupljene skupine.

Kako bi poduprla donošenje politika utemeljenih na dokazima, među ostalim za vlastite ljudske resurse, **Komisija će nastaviti prikupljati podatke o ravnopravnosti na radnom mjestu** na dobrovoljnoj i anonimiziranoj osnovi te u skladu s pravima.

Poboljšanje izgradnje kapaciteta

Komisija nastavlja organizirati i poticati programe osposobljavanja, mentorstva i poduke za sve svoje osoblje, uključujući rukovoditelje. Osposobljavanje o nesvjesnoj pristranosti i etičnom ponašanju dopunjeno je modulima o rasnoj pristranosti i mikroagresiji. Cilj je tih inicijativa povećati informiranost, smanjiti diskriminirajuće ponašanje i ojačati kapacitete Komisije za borbu protiv rasizma.

Komisija je ažurirala svoj [okvir za borbu protiv uznemiravanja](#) kako bi se bolje suzbili svi oblici diskriminacije na radnom mjestu, odnosno uznemiravanje povezano s rasizmom ili bilo koje drugo neprimjereno ponašanje. **Službe za potporu, uključujući službe za**

⁵¹ [Raznolikost i uključivost – Europska komisija](#).

posredovanje i savjetovanje, glavnog povjerljivog savjetnika i mrežu povjerljivih savjetnika, daju savjete i pomažu osoblju pogođenom diskriminacijom. Kako bi okvir za borbu protiv uznemiravanja bio učinkovit, Ured za istražne radnje i stegovne postupke bavi se i slučajevima rasne diskriminacije ili uznemiravanja.

Komisija će:

- ažurirati Akcijski plan za raznolikost i uključivost na radnom mjestu 2026.
- nuditi i poticati ciljano osposobljavanje, mentorstvo i poduke za sve svoje osoblje
- osigurati radno okruženje bez diskriminacije i strogo provoditi svoju strategiju nulte tolerancije na uznemiravanje
- nastaviti provoditi ciljne strategije informiranja kako bi se privukli kandidati iz svih etničkih skupina
- prikupljati podatke o ravnopravnosti, među ostalim provedbom istraživanja za praćenje raznolikosti osoblja i njihovih iskustava na radnom mjestu.

Države članice potiču se da:

- provode politike nulte tolerancije na uznemiravanje u javnom sektoru
- sustavno nude tečajeve osposobljavanja o raznolikosti i suzbijanju pristranosti za sve javne službenike.

ZAKLJUČAK

Ova je strategija odlučujući korak prema istinskoj Uniji ravnopravnosti u kojoj svi mogu kvalitetno živjeti i biti na vodećim pozicijama bez izloženosti rasizmu prema osobama crne boje kože, antiromizmu, antisemitizmu, rasizmu prema osobama azijskog podrijetla i mržnji prema muslimanima. Strategija pruža sveobuhvatan okvir za borbu protiv svih oblika rasizma, međuljudskog i strukturnog rasizma, rasne diskriminacije, kaznenih djela iz mržnje i nasilja te predlaže konkretne mjere koje treba provesti na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini.

Ovom strategijom protiv rasizma Komisija se obvezuje da će sveobuhvatno suzbijati rasizam, uključiti borbu protiv rasizma u sve politike EU-a i redovito surađivati s dionicima. Za napredak je potrebna suradnja na svim razinama. Europske institucije i agencije, države članice, regionalna i lokalna tijela, tijela za ravnopravnost, privatni sektor i civilno društvo moraju aktivno sudjelovati i poduzimati konkretne mjere.

Rasizam je protivan temeljnim vrijednostima EU-a i štetan je za njegovu socioekonomsku koheziju. EU maksimalno iskorištava potencijal svih svojih građana tako što im nastoji osigurati jednak pristup mogućnostima u obrazovanju, zapošljavanju i društvenom sudjelovanju bez obzira na njihovo podrijetlo. Raznolika i uključiva okruženja potiču inovacije, kreativnost i rješavanje problema, što je neophodno za gospodarski rast. Osim toga, promicanje jednakosti i borba protiv rasizma pridonose privlačenju ulaganja i talenata, što povećava konkurentnost EU-a na sve povezanim i raznolikim globalnom tržištu.

Komisija poziva Europski parlament i Vijeće da podrže provedbu ove strategije. Osim toga, Komisija poziva Europski odbor regija i Europski gospodarski i socijalni odbor da okupe lokalna i regionalna tijela, socijalne partnere i civilno društvo za raspravu o intenziviranju borbe protiv rasizma.

Komisija će redovito nadzirati provedbu mjera predstavljenih u ovoj strategiji i objaviti izvješće u sredini razdoblja provedbe.